

Sygnatura akt VI Ka 551/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 września 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywiół (spr.)

Sędziowie SSR del. Małgorzata Peteja-Żak

SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Agata Lipke

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2015 r.

przy udziale K. M.

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

sprawy

1. **D. S.** ur. (...) w Ł.,

syna D. i I.

oskarżonego z art. 278§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk

2. **A. W.** ur. (...) w R.,

syna J. i R.

oskarżonego z art. 278§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk

3. **M. Z.** ur. (...) w R.,

syna J. i M.

oskarżonego z art. 278§1 kk w zw. z art. 64§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64§1 kk

4. **T. B. (1)** ur. (...) w Z.,

syna T. i H.

oskarżonego z art. 278§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk

5. **A. G.** ur. (...) w R.,

syna J. i W.

oskarżonego z art. 278§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk

6. **G. O. (1)** ur. (...) w R.,

syna H. i B.

oskarżonego z art. 278§1 kk w zw. z art. 64§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64§1 kk

7. **P. S. (1)** ur. (...) w R.,

syna D. i I.

oskarżonego z art. 278§1 kk, art. 278§1 kk w zw. z art. 12 kk

8. **A. C.** ur. (...) w R.,

syna S. i T.

oskarżonego z art. 278§1 kk

9. **M. K. (1)** ur. (...) w R.,

syna P. i U.

oskarżonego z art. 278§1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i obrońcę oskarżonego G. O. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 5 stycznia 2015 r. sygnatura akt VI K 654/13

na mocy art. 438 kpk, art. 438 kpk, art. 636 § 1 kpk

1. uchyła punkty 2 – 10, 17– 21 zaskarżonego wyroku i sprawę oskarżonych D. S., A. W., M. Z., T. B. (1), A. G. i A. C. w zakresie zarzucanych im czynów oraz sprawę oskarżonych: G. O. (1) w zakresie czynów zarzucanych mu w punktach 173 – 198 aktu oskarżenia, P. S. (1) w zakresie czynów zarzucanych mu w punktach 200–224 aktu oskarżenia oraz M. K. (1) w zakresie czynów z punktów 243–249 przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej do ponownego rozpoznania;

2. w pozostałej części utrzymuje w mocy;

3. zasądza od oskarżonego G. O. (1) na rzecz Skarbu Państwa połowę wydatków postępowania odwoławczego w kwocie 10 zł (dziesięć złotych) i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych).

VI Ka 551/15

UZASADNIENIE

odnoszące się do rozstrzygnięcia o uchyleniu wyroku sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy podzielił zawarty w apelacji prokuratora wnioski o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w zakresie, w jakim sąd ten uniewinnił oskarżonych: D. S., A. W., M. Z., T. B. (1), A. G., G. O. (1), P. S. (1), A. C. i M. K. (1) od zarzucanych im przestępstw.

Wymaga jednak podkreślenia, że podzielenie tego wniosku nie było rezultatem uznania wszystkich podniesionych w środku odwoławczym zarzutów za uzasadnione.

I tak, wprawdzie pozostaje faktem, że sąd meriti nie odczytał protokołu eksperymentu procesowego z udziałem oskarżonego G. O. (1), ale z uwagi na to, że – co podkreślono w uzasadnieniu wyroku - dokument ten nie zawiera żadnych konkretnych informacji pozwalających na uściślenie i uszczegółowienie okoliczności zdarzeń, w których oskarżony miał uczestniczyć, a jedynie informacje ogólne, postawiona przez skarżącego teza, iż uchybienie to miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku pozostaje niewykazaną.

Wymaga także podkreślenia, iż sam oskarżyciel nie wnioskował w akcie oskarżenia o przeprowadzenie na rozprawie dowodu z protokołu wizji lokalnej.

Podobnie nieuzasadniony żadną argumentacją skarżącego pozostaje zarzut mającej wpływ na treść wyroku obrazy art. 424 § 1 pkt 4 kpk -poprzez wskazanie przez sąd pierwszej instancji, że M. B. (1) został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej w sprawie II K 71/13 w sytuacji, gdy w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie wskazane orzeczenie nie było jeszcze prawomocne.

Sąd odwoławczy akceptuje natomiast przekonanie skarżącego, że wyrok w części, w jakiej oskarżonych uniewinniono od stawianych im zarzutów, nie jest trafny, co więcej – nie jest on trafny przy podzieleniu oceny dowodów dokonanej przez sąd pierwszej instancji.

Wymaga w tym momencie przypomnienia, że sąd ten, jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, oceniając jako wiarygodne złożone w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnienia oskarżonych G. O. (1), P. S. (1) i M. K. (1) oraz zeznania świadków M. G. (1), S. L. i K. Z. ustalił, że wszyscy oskarżeni brali udział w kradzieżach węgla, koksu lub miału węglowego z pociągów, że był to proceder zorganizowany, z podziałem zadań i hierarchią wśród dokonujących kradzieży. Uznał jednak, że nie ma w sprawie dowodów, które pozwalałyby ewidentnie powiązać poszczególnych oskarżonych z konkretnymi zdarzeniami wskazanymi w zarzutach aktu oskarżenia /poza jednym przypadkiem, a mianowicie kradzieżą z dnia 31 marca 2011r.,co do której przyjął istnienie dowodów wskazujących, iż czynu dokonali oskarżeni: G. O. (1), P. S. (1) i M. K. (1)/.

Należy się zgodzić z wywodami sądu pierwszej instancji, kontestując tym samym tezy apelującego, że ogólnikowość tak zeznań wskazanych świadków, jak i wyjaśnień złożonych przez oskarżonych przyznających się do współsprawstwa w kradzieżach uniemożliwia ustalenie, w których konkretnie zaborach oni sami brali udział, oraz w których współsprawcami byli pozostali oskarżeni i którzy z nich.

Podkreślane przez apelującego przyznanie się G. O., P. S. i M. K. do wszystkich zarzucanych im czynów w sytuacji, gdy – jak zastrzegali sami oskarżeni – z uwagi na wielość zdarzeń i upływ czasu nie byli w stanie przypomnieć sobie i podać żadnych szczegółów, nie ma takiej wartości dowodowej, że w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje na ich własny udział i współudział pozostałych oskarżonych we wszystkich czynach im zarzucanych, tym bardziej, że – jak trafnie podkreślił to sąd meriti – z materiału dowodowego wynika, że nie za każdym razem w kradzieżach uczestniczyli wszyscy, którzy w ogóle taki proceder uprawiali. Nie ma więc racji apelujący, że samo wymienienie przez przyznających się oskarżonych oraz nieletnich świadków nazwisk czy też pseudonimów współdziałających z nimi sprawców kradzieży jest wystarczające dla przyjęcia, że w zakresie wszystkich stawianych oskarżonym zarzutów zgromadzono jednoznacznie ich obciążający materiał dowodowy. Stąd też zasadnie przyjął sąd, iż każdy z oskarżonych jedynie potencjalnie mógł dokonać określonej kradzieży określonego dnia, jednak wobec braku wystarczająco jednoznacznych dowodów dla dokonania stosownej i koniecznej weryfikacji, nie sposób wykluczyć, że mimo wszystko w określonym czynie nie brał udziału.

Sąd Okręgowy zauważa jednak, czego nie dostrzegł sąd meriti, że z faktu, iż przyznający się oskarżeni i nieletni świadkowie wskazali na osoby z nimi współdziałające niewątpliwie wynika jeden wniosek, a mianowicie, że osoby te co najmniej raz w kradzieży opału z pociągu uczestniczyły. Jeśli tak, to poprzez zestawienie relacji osób wskazujących na konkretnych współsprawców, a także określających ramy czasowe takiego współdziałania, przy zachowaniu gwarancji wynikających z regulacji art. 5 § 2 kpk, jest możliwym powiązanie konkretnych oskarżonych z konkretnymi czynami.

Dla zobrazowania tak ukierunkowanego i - w ocenie sądu odwoławczego – w pełni uprawnionego, toku rozumowania można wskazać, że np. co do osoby T. B. (1) materiałem dowodowym go obciążającym są wyjaśnienia P. S. (1) wskazującego na współudział oskarżonego w kradzieżach od listopada 2010r. /k- 778/, M. K. (1), podającego, że wie o kradzieżach przy współudziale T. B. od marca 2011r. /k- 760/, oraz zeznania K. Z. podającego współudział w okresie od stycznia 2010r /k-768/ i M. G. (1) /k- 524/.

Przy uznaniu przez sąd pierwszej instancji relacji w/w osób za wiarygodne uprawnionym był dalszy, a nie wyciągnięty przez ten sąd wniosek, a mianowicie, iż zaistniały podstawy do przypisania T. B. (1), w miejsce stawianych mu zarzutów, udziału w co najmniej jednej kradzieży na przestrzeni marca 2011r. i zaboru mienia wartości co najmniej 5.540 zł / bo spośród zarzucanych mu przestępstw z tego okresu takiej szkody, jako najniższej, dotyczy czyn z pkt 110 aktu oskarżenia/.

Podobne wnioskowanie można było i należało przeprowadzić w odniesieniu do pozostałych oskarżonych, którzy kwestionowali swoją winę, a którzy wskazani zostali w sposób pewny jako współdziałający w omawianym procederze przez tych, którzy do udziału w kradzieżach się przyznali.

Zasadność takich ustaleń opierałaby się na uprawnionym założeniu, wynikającym z materiału dowodowego /relacje M. B. k-518, M. G. k- 524, M. K. k- 760 i G. O. k-29/, że działający w przedmiotowej grupie dokonywali kradzieży w określonym rejonie i na zasadzie wyłączności. Z konsekwentnie zaś składanych przez pokrzywdzonego zawiadomień o przestępstwie wnioskować należy, że wszystkie przypadki kradzieży z pociągów zostały wobec organów ścigania ujawnione.

Jeśli chodzi o ocenę zasadności zarzutów stawianych G. O. (1), to punktem wyjścia winny być wyjaśnienia samego oskarżonego, który poza konkretnym czynem popełnionym 31 marca 2011r. przyznał się do współudziału w kilkunastu / a więc w co najmniej 11 kradzieżach/ na przestrzeni od października 2010r. do marca 2011r. P. S. (1) z kolei podał, że dopuścił się co najmniej 15 kradzieży w okresie od listopada 2010r./ pół roku przed przesłuchaniem w kwietniu 2011r/, zaś M. K. (1), że od kiedy ukończył 17 lat /od lutego 2011r./wziął udział w kilku / a więc co najmniej 3/ kradzieżach.

Sąd Okręgowy ma świadomość braku precyzji przy opisie czynów wytypowanych w sposób wyżej zaprezentowany, ale dotychczas zebrany materiał dowodowy tylko na takie ustalenia pozwala. Jednocześnie jednak ustalenia te byłyby wystarczające do stwierdzenia, iż oskarżeni swoim zachowaniem wyczerpali znamiona przestępstw.

Uznając zatem, że uniewinnienie oskarżonych nie daje się pogodzić z realiami materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, który - przy wszystkich dostrzeżonych przez sąd meriti mankamentach wynikających ze sposobu gromadzenia dowodów na etapie postępowania przygotowawczego oraz ze zmiany relacji części oskarżonych i świadków w postępowaniu sądowym – uzasadniał jednak przypisanie oskarżonym przestępstw kradzieży mienia na szkodę pokrzywdzonych, Sąd Okręgowy uchylił pkt 2-10 i 17-21 zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie przekazał sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W procesie ponownym, o ile nie dojdzie w toku postępowania do wzbogacenia i uzupełnienia materiału dowodowego, Sąd Rejonowy oceni zasadność stawianych oskarżonym zarzutów w drodze logicznej analizy dowodów, rozważanych we wzajemnym powiązaniu i przy poszanowaniu gwarancji wynikających dla oskarżonych z zasady in dubio pro reo.

Sąd Okręgowy zwraca jeszcze uwagę na nietrafność stanowiska sądu meriti, że w sytuacji, gdy świadek M. B. (1), jako osoba najbliższa w stosunku do T. B. (1) skorzystał z prawa do odmowy składania zeznań nie było możliwym przesłuchanie go na okoliczność udziału w kradzieżach wszystkich pozostałych oskarżonych, w stosunku do których świadek jest osobą obcą.